

AKP HUKUK DEVLETİNİ SONA ERDİRMEYE HAZIRLANIYOR

AKP Hükümeti'nin hazırladığı af tasarısından, özelleştirme ile ilgili mahkeme kararlarının uygulanmamasına yönelik düzenleme çıktı. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, söz konusu düzenleme girişimine tepki göstererek, bu girişimi "hukuk devletinin yok edilmesi", iktidarın "kontROLSÜZ GÜÇ" dayatması olarak değerlendirdi. Açıklamada, bu düzenlemenin TBMM'de görüşülmesinin dahi Yüce Divanlık bir suç oluşturacağı uyarısına yer verildi. EMO'nun açıklaması ve kamuoyundan gelen tepkilerin ardından AKP Hükümeti'nin tasarısında yer alan düzenleme TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda oluşturulan alt komisyonda metinden çıkarıldı.

EMO Yönetim Kurulu tarafından 3 Aralık 2010 tarihinde yapılan basın açıklamasında, "Anayasa değişikliği, HSYK seçimleri ve Anayasa Mahkemesi'nin işlemez duruma getirilmesi süreçlerinin ardından AKP Hükümeti'nin hazırladığı af tasarısı ile hukuk devletine son noktanın konulacağı ortaya çıkmıştır. Tasarıyla mahkemelerin özelleştirme davalarında verdiği yürütmeyi durdurma ve iptal kararlarının uygulanmaması hüküm altına alınmaktadır" denildi. Bu düzenleme ile mahkemelerin varlık gerekçesinin ortadan kaldırılacağı belirtilen açıklamada, "Kamuoyuna 'vergi, sigorta affı' gibi 'şirin görünen' söylemlerle duyurulan tasarı, AKP'nin 'kontROLSÜZ GÜÇ' dayatmasının örneği olarak tarihe geçecektir" görüşüne yer verildi.

Elektrik Mühendisleri Odası'nın referandum sürecinde Anayasa değişikliğine "hayır" dediği, temel gerekçesini de özelleştirme işlemlerindeki yasa ve

Anayasa'ya aykırılıklara karşı yargı denetiminin 'yerindelik denetimi' bahanesiyle ortadan kaldırılmak istenmesine dayandırdığı anımsatılan açıklamada, şu değerlendirme yapıldı:

"Anayasa değişikliğinin ardından iktidar seçim öncesinde kendisini ve yandaşlarını garanti altına alma gayreti içerisinde pervasızlığının boyutunu daha da öteye taşımıştır. Gelinek noktada AKP, demokrasi-nin gereği olarak seçmenlerden aldığı yürütme yetkisini ideolojik ve partizan bir anlayışla kullanmaktan çekinmediği gibi yasamaya da sirayet eden bu antidemokratik yönetim yetkisiyle yetinmemektedir. Askeri vesayeti kaldırmak, derin devleti yargılamak gibi söylemler ile tabular üzerinden kendisine zemin yaratan ve kendi iktidarının eleştirilmesine tahammülü olmayan AKP iktidarı, yeni tabular yaratmakta,

insanların yargı yoluyla haklarını aramasının bile önüne engel oluşturmaktadır."

Halkın vergileriyle kurulmuş kamu varlıklarının özel ellere aktarımı olan özelleştirmenin karşı çıkılmaz bir tabu haline getirildiği; özelleştirme uygulamalarındaki yandaş çıkarlarının korunmasına yönelik hukuka aykırı uygulamaları dile getiren, yargıya başvuran kurum ve kuruluşların yaftalandığına dikkat çekildi. EMO'nun da özelleştirme işlemlerine dava açtığı için terörist bile ilan edilip, ayakbağı olmakla suçlandığı anımsatılan açıklamada, "Bugün de hukuka aykırı özelleştirmelere ilişkin mahkemelerin verdiği iptal kararlarının uygulanmayacağı ilan edilmektedir. Söz konusu düzenleme ile AKP adeta kendisi ve yandaşları için saltanatlık kurmaktadır" denildi.

Açıklamada, Torba Yasa'daki özelleştirme ile ilgili mahkeme kararlarının uygulanmamasına yönelik düzenleme ve gerekçesine ilişkin şu bilgiler verildi:

"Özelleştirme işlemlerine ilişkin mahkeme kararıyla ilgili idarenin işlem tesis etmemesini ve açılan davalardan feragat edilmesini öngören maddenin gerekçesinde AKP, çok ulvi niyetlerini de 'fiilen geri dönülemeyecek yapının ortaya çıkmış olması', 'özelleştirme gelirinden daha fazla geri alma bedeli ödeme ihtimali ve kamunun daha fazla zarara uğrayacağı', 'ulusal ve uluslararası ticari çevrelerde özelleştirme uygulamalarına olan güvenilirlik' olarak ortaya koymaktadır. Öncelikle gerekçedeki fiilen geri dönülemeyecek yapının oluştuğu iddiası doğru değildir. Doğrusu, AKP'nin yasaya ve Anayasa'ya aykırı uygulamaların-

dan geri dönmeye niyeti olmadığı, yandaşlarına sağladığı çıkarları geri almak istemediğidir.

Gereğede birkaç sermayedara teslim edilmiş olan kamu varlıklarının yargı kararı gereği olarak geri alınmasının yaratacağı mali külfetten söz edilmektedir. Terazinin bir kefesini sermayedarlar lehine doldurulmuş, kamu tarafındaki kefe ise boş bırakılmaktadır. Böyle bir hesabın yapılabilmesi için öncelikle söz konusu şirketlerin yasalara aykırı olarak kamu varlıklarını elinde bulundurduğu dönemde elde ettiği kazançlar hesap edilmelidir. Özelleştirme uygulamalarına yönelik olarak ulusal ve uluslararası çevrelerde güvenin sarsılacağı iddialarına gelince, söz konusu sermaye çevreleri ülkedeki yasaların sanırım ki farkındadırlar, dolayısıyla mali bir riski kendileri bilerek, isteyerek üstlenmişlerdir. Bir yurttaş, kamu düzeni içindeki bir kuralı bilmediği için küçük bir suç işlediğinde, nasıl ki cezasını ödemek zorunda kalıyorsa, sermaye çevreleri de üstlendikleri riske katlanmak zorundadırlar.”

Seydişehir Gerçeği

EMO açıklamasında, Seydişehir Eti Alüminyum Tesisleri'nin özelleştirilmesiyle birlikte devredilen Oymapınar Barajı örneği üzerinden söz konusu düzenlemenin yol açacağı sonuçlar irdelendi. Seydişehir Eti Alüminyum Tesisleri'nin Temmuz 2005'de AKP'ye yakınlığıyla bilinen Cengiz İnşaat'a (Ce-Ka) devredildiği, özelleştirme öncesinde Eti Alüminyum'a elektrik sağlayan Oymapınar HES'in de tesise bağlanarak, bedavaya Ce-Ka'ya verildiği anımsatıldı. Danıştay 13. Dairesi'nin 27 Kasım 2007 tarihinde özelleştirme işlemini iptal ettiği kaydedilen açıklamada, bu özelleştirme işlemine ilişkin ayrıntılı bilgiler verilerek, şu değerlendirme yapıldı:

“AKP Hükümeti yargı kararını şirkete tebliğ etmiş, tesisi geri alamadığı için dostlar alışverişte görsün misali yeniden yargıya başvurduğunu açıklamıştır. Yani askeri vesayeti kaldıran, orduya kafa tutan AKP Hükümeti, bir yargı kararının

uygulanmasında bir tanecik sermaye sahibine söz geçirememiş, idarenin takdir yetkisini kullanmakla suçladığı yargının kapısını bir kere de ben çalayım demiştir.

Yargı kararı 3 yıldır uygulanamazken, AKP Hükümeti şirket karına kar katsın diye bakın neler yapılmıştır. EPDK kararıyla Ce-Ka şirketi, Oymapınar'dan yüksek fiyata elektrik satabilsin diye otoprodüktör lisansına sahip olan santrallerin piyasaya satış hakkı 2009 yılsonuna kadar yüzde 20'den yüzde 50'ye çıkarılmıştır. Sadece 1 yıllık kar olanağı da yeterli görünmemiş, kararın geriye dönük olarak 2007 ve 2008 yılını da kapsamı sağlanmıştır.

Şirket söz konusu santralin yatırım maliyetini üstlenmemiş, hazır santrale hiç para ödemediye sahip olmuştur. Şirketin DUY'daki ortalama satış fiyatı üzerinden ürettiği elektriğin parasal karşılığı hesaplandığında, yalnızca 2 yıl içinde 326 milyon TL (yüzde 50 satış sınırını aşan ve bedeli kamuya aktarılan satış hariç) kazandığı ortaya çıkmaktadır. Hidroelektrik santralleri yatırım maliyeti yüksek, ancak yakıt gideri olmayan dolayısıyla işletme maliyeti 0.065 sent gibi oldukça düşük olan santral tipidir. Üstelik Ce-Ka'nın 2006 ve 2007 yılındaki elektrik üretiminden kazandığı paralar ve Eti Alüminyum tesisleriyle ilgili veriler de bu hesaba dahil değildir. Ce-Ka şirketinin Eti Alüminyum Tesisi için ödediği para 305 milyon dolardır. Yani şirket ödediği parayı sadece elektrik satışıyla geri almış bulunmaktadır. Ce-Ka, santral üzerinden sağladığı karları kamuya iade ederse, kamu da şirketin ihalede verdiği 305 milyon doları zaten ödeyebilecektir.

Yok, şirketin kazandığı para da cebine kalsın deniyorsa, o zaman ÖİB'nin 19 grup HES ihalelerinde toplam 141 megavatlık 52 santral için 432.8 milyon dolar teklif edildiğini, Oymapınar'ın kurulu gücünün ise 540 megavat olduğunu hatırlatalım. Yani şirketin bedavaya aldığı HES'in bugünkü ihale sonuçlarına göre değeri 1 milyar 657 milyon

dolardır. Ne yazık ki kamu zararının boyutu yalnızca santralin değeriyile sınırlı değildir. Ce-Ka şirketinin sahibi olduğu Oymapınar Santrali, Türkiye'nin elektrik sisteminin sıkıntıya girdiği 2006 yılında TEİAŞ'ın yük al talimatına uymamış, elektrik vermeyi reddetmiştir. Sistem çökmüş ve 13 ilimizde 6 saat gibi uzun süren bir kesinti yaşanmıştır. Yani 6 saat boyunca sanayi üretimi durmuş, turizm felç olmuş, insanlar evlerinde karanlıkta kalmıştır. Af tazarısında özelleştirme ile ilgili yargı kararı gereği geri alma işleminin kamuya mali külfet doğuracağını iddia edenler bunun zararını da hesaba katmışlar mıdır?

Hesap ortadadır. Halkın hesabıyla AKP'nin hesabı birbirini tutmamaktadır. Böyle bir yasal düzenlemenin gündeme getirilmiş olabilmesi dahi derin kaygı ve üzüntü vericidir.”

Özelleştirme ile ilgili mahkeme kararlarının uygulanmamasına yönelik söz konusu düzenlemenin kabul edilmesi durumunda, sadece Eti Alüminyum ve Oymapınar gibi kamu varlıkları değil, henüz dava süreçleri sonuçlanmamış, ama şirketlere devir işlemleri yapılmış olan Telekom, elektrik dağıtım kuruluşları, santraller gibi pek çok özelleştirme işlemi için açılan davalardan alınacak kararların da hükmü kalmayacağı uyarısı yapıldı. “AKP, söz konusu düzenlemenin kabul edileceği tarihten geriye dönük olarak yapmış olduğu tüm özelleştirme işlemlerindeki usulsüzlüklerin, yasa ve Anayasa'ya aykırılıkların üzerine sünger çekecektir” denilen açıklamada, bu düzenlemenin Anayasa'nın “Görülmede olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez” hükümlerine açıkça aykırı olduğu vurgulandı. Açıklamada, “Böyle bir tasarının Meclis'te görüşülmesi dahi Yüce Divanlık bir suç oluşturacaktır” uyarısına yer verildi. ◀